СУСРЕТИ ПРЕМА ПРИЛИКАМА!

ПОЕЗИЈА УЧЕСНИКА 57. БЕОГРАДСКИХ МЕЂУНАРОДНИХ СУСРЕТА ПИСАЦА

Зборник је изашао уз подршку
Организације за колективно остваривање права интерпретатора

ORGANIZACIJA ZA KOLEKTIVNO OSTVARIVANJE PRAVA INTERPRETATORA

БЕОГРАД,
2020.

Удружење књижевника Србије
Филип Вишњић
СУСРЕТИ ПРЕМА ПРИЛИКАМА!

За издаваче:
Милован Витезовић
Дејан Мастиловић

Уредници:
Миљурко Вукадиновић
Живорад Ајдачић

Приредио:
Милан Панић

Графички и ликовни дизајн:
CompuTech d.o.o.
Београд

Издавач:
Удружење књижевника Србије
Француска 7, 11000 Београд
Филип Вишњић

Штампа:
Филип Вишњић

Тираж:
300

ISBN
978-86-63092-41-9

БЕОГРАД • 2020.
57. БЕОГРАДСКИ МЕЂУНАРОДНИ СУСРЕТИ ПИСАЦА

АЗЕРБЕЈЏАН
БЕЛОРУСИЈА
БУГАРСКА
ГРЧКА
ИНДИЈА
ИНДОНЕЗИЈА
ИТАЛИЈА
МАЛЕЗИЈА
МАЂАРСКА
МОЛДАВИЈА
НЕМАЧКА
ПОЉСКА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
РУМУНИЈА
РУСИЈА
СЛОВАЧКА
ТУРСКА
УКРАЈИНА
УРУГВАЈ
ФРАНЦУСКА
ЦРНА ГОРА

УЧЕСНИЦИ И ГОСТИ 57. БЕОГРАДСКИХ МЕЂУНАРОДНИХ СУСРЕТА ПИСАЦА

СРБИЈА, БЕОГРАД, 2020.

ДОБИТНИЦИ НАГРАДЕ ПОВЕЉА МОРАВЕ

11
Братислав Р. МИЛАНОВИЋ
14
Милош ЈАНКОВИЋ
17
Ранко ПРЕРАДОВИЋ

СУСРЕТИ 2020.

АЗЕРБЕЏЈАН

21
Сона ВЕЛИЈЕВА

БЕЛОРУСИЈА

23
Аксана СПРИНЧАН
25
Јулија АЛЕЈЧАНКА

БУГАРСКА
27
Јулија ПИСКУЛИЈСКА

ГРЧКА
29
Јанис СТИГАС

ИНДИЈА
31
Решма РАМЕШ

ИНДОНЕЗИЈА
33
Рима РЕ

ИТАЛИЈА
35
Клаудија ПИЋИНО
37
Рафаеле НИГРО

МАЛЕЗИЈА
40
Мавар МАРЗУКИ

МАЂАРСКА
42
Давид ЧОРЊИЈ

МОЛДАВИЈА
44
Јулијан ЋОКАН

НЕМАЧКА
47
Гино ЛАЈНВЕБЕР

ПОЉСКА
49
Марта БЕРОВСКА

РЕПУБЛИКА СРПСКА
51
Слободан РИСТОВИЋ

РУМУНИЈА
54
Симона ГРАЦИА ДИМА

РУСИЈА
56
Генадиј КАЛАШЊИКОВ
58
Татјана ВОЉЦКАЈА

СЛОВАЧКА
60
Ерик ОНДРЕЈИЧКА
62
Јан ШВАНТНЕР

ТУРСКА
64
Хајдар ЕРГУЛЕН

УКРАЈИНА
66
Семјон АБРАМОВИЧ

УРУГВАЈ
68
Хулио ПАВАНЕТИ

ФРАНЦУСКА
70
Ада МОНДЕС

ЦРНА ГОРА
72
Родољуб ЋОРИЋ

ЈУБИЛЕЈИ
74

ПРЕВОДИОЦИ, ГЛУМЦИ, МУЗИЧКИ УМЕТНИЦИ
77
Дајана ЛАЗАРЕВИЋ
78
Драган МРАОВИЋ
80
Миливоје БАЋОВИЋ
82
Миљурко ВУКАДИНОВИЋ
84
Нина СИМИЋ ПАНИЋ
86
Владан СТАМЕНКОВИЋ

88
Биљана ЂУРОВИЋ
90
Елена СТАНИСАВЉЕВИЋ
91
Мајо ДАНИЛОВИЋ
92
Милан МИХАИЛОВИЋ ЦАЦИ
93
Тања АНДРИЈИЋ
94
Татјана ОЛУЈИЋ
95
Урош ДОЈЧИНОВИЋ

ДОБИТНИЦИ НАГРАДЕ ПОВЕЉА МОРАВЕ

СРБИЈА

Братислав Р. МИЛАНОВИЋ

Братислав Р. Милановић рођен је 1950. године у Алексинцу. Основну школу и гимназију завршио у Књажевцу. Студирао је југословенску и светску књижевност на Филолошком факултету у Београду.

Од 1978. године стално је радио у Радио Београду као новинар, водитељ и уредник у емисијама „Београда 202“, Првог и Другог програма Радио Београда, које се баве књижевношћу и културом уопште. Уређивао је књижевност у програму „Београд 1“ Радио Београда и водио културни магазин „Десет и по“.

Члан је Удружења књижевника Србије од 1976. године. Члан је Српског ПЕН-а. Од 1980. до 1982. године био је уредник за поезију у Књижевним новинама. Од 1989. до 1992. године живео је у Паризу. Говори француски и италијански језик.

Објавио је преко двадесет књига поезије и прозе и три превода са италијанског језика. Готово све књиге су му награђене неком од значајних на-

града. Књиге *Балкански певач*, *Врата у пољу* и *Писма из прастаре будућности* објављене су у Румунији, САД и Италији.

Добитник је Националног признања за допринос српској култури 2010.

Тренутно је главни и одговорни уредник Књижевних новина.

МАНСАРДА

Ова је мансарда кула светиља
што у градским усецима обасјава живот
још невиђен и онај виђен давно:
на трговима, и по подрумима,
мусав ко сподоба нека у ритама.

Видим одавде: у старим маглама
отвара извор у стени онај што ће донети
законе уписане у камен божјим прстом,
а у новом диму змију с људским лицем
на Истоку, на курсу: запад-северозапад.

Са овог тавана могу у стару и у нову Грчку,
у белу Милешеву, у замак у Девину,
одавде мишљу могу да дохватим
васионски брод насукан на некој црној звезди
и дно најцрњег рудника у себи...

Овде је упориште за ревног летописца
док претрајава само о хлебу и води
да би невиђено видео, нечувено чуо
и то исписао електронским писмом,
болестан од лелека и од историје.

Ова мансарда је звезда свих путева:
из ње могу у дубину, у висину и ширину
свега што се око мене слегало у језик,
из ње могу у рој светлица свитих око речи
што се одрањају од таме над безданом.

СРБИЈА

Милош ЈАНКОВИЋ

Милош Јанковић рођен је 14. априла 1963. године. Основну и средњу школу завршио је у Београду, као и Факултет цивилне одбране (садашњи Факултет безбедности). Магистрирао је 2005. године на Полицијској академији у Београду, са тезом „Јавни циљеви тајних друштава".

Јанковић је објавио више од 80 књига, а познат је и као изузетан организатор и државни службеник. Током вишедеценијских ангажовања у различитим државним службама радио је на позицијама на којима се захтевао висок степен оперативности, сналажљивости и управљања кризама. Био је помоћник министра одбране, заменик министра просвете, помоћник министра за рад, запошљавање и социјална питања. Био је и председник Управног одбора Народне библиотеке Србије.

У више наврата, Јанковић је био уредник, главни уредник, главни и одговорни уредник, као и комерцијални и генерални директор у више из-

давачких предузећа, попут Нолит, БИГЗ, Слобода, Просвета, Беоштампа и др.

Члан је Удружења књижевника Србије, у статусу истакнутог самосталног уметника и заменика председника овог удружења. Један је од оснивача Удружења за културу, уметност и међународну сарадњу „Адлигат", где је његовим ангажовањем потпомогнута набавка писама Николе Тесле и краља Милана Обреновића, али и отварање Одељења за дигитализацију у оквиру Удружења. Због значајног ангажовања, 2018. године Удружење му је уручило Повељу захвалности, на Свечаној Скупштини одржаној у САНУ.

ОВДЕ, У СИБИРУ

Овде, на пушкомет од поларног круга,
небо је стрмо и сапето мразом,
снег се смрзнутој живи руга,
лед царује белим игроказом.

Безока глад је једина истина,
залогај је постао мера свему,
време је само светла празнина,
која прекрива тајгу нему.

Овде не постоје ни ноћ, ни дан,
јер овај и онај – исти су свет.
Овде је пред смрт Осип Мандељштам
читао Петрарку, на минус педесет.

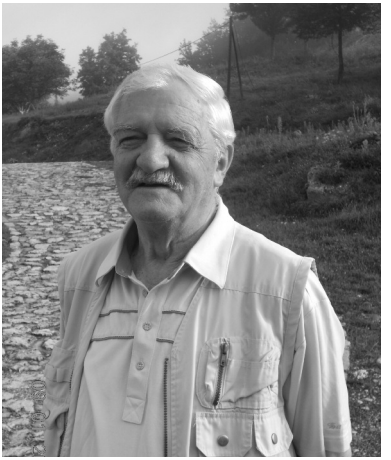

РЕПУБЛИКА
СРПСКА

Ранко
ПРЕРАДОВИЋ

Ранко Прерадовић, један од најзначајнијих савремених песника у Републици Српској, рођен је у Вршанима 1944. године; живи и пише у Бања Луци. Оснивач је и уредник часописа за културу, уметност и друштвене теме „Сутра“. Објавио је двадесет књига поезије, од којих три на чешком језику и по једну на италијанском и есперанту. Поводом педесет година стваралачког рада бањалучка издавачка кућа „Бесједа“ објавила је, 2015. године, четири књиге изабраних песама Ранка Прерадовића у избору и с предговором Мирка Вуковића: „Сан о животу“, „Општа лудница“, „Стварно стање“ и „Радни пројекат гроба“. Поезија Ранка Прерадовића превођена је на десет светских језика, а добитник је више књижевних признања међу којима су „Кочићева награда“, награда Града Бања Лука и награда „Шушњар“. Заступљен је у антологијама и панорамама поезије; заступљен је и у школској лектири. Његово песништво је бит егзистенције или, тачније: њен смисао.

СЛИКА РАТИШТА

доручкујемо поскоке
потом с камењара
испод самог сунца
молимо Бога
за тачност погодака

у подне испијамо ватру
наискап до блаженства

навече легнемо у гробове предака
да уснимо снове давнашње
и да осетимо топлину
која ће нас моћи
с јутром пробудити

СУСРЕТИ
2020.

АЗЕРБЕЈЏАН

Сона ВЕЛИЈЕВА

Сона Велијева (1962) један је од најистакнутијих и најуваженијих представника азербејџанске књижевности, уредница и идејни руководилац часописа „Каспи“ обновљеног 1999. године, чланица Савеза писаца Азербејџана, заменица председника Националног савета радио-телевизије Азербејџана, заслужна новинарка Републике Азербејџан и доктор филолошких наука. Ауторка је неколико збирки поезије међу којима су и: „Мој ружичасти свет“ (2002), „Аразбари“ (2011), „Време протече неприметно“ (2012), а творац је и неколико научних монографија. Роман „Пут у свет“, посвећен животу и стваралаштву утемељивача азербејџанске периодике Хасан-бега Зардабија, објавила је 2016. године. Овај се роман показао достојним престижног првостепеног признања СМИ. Њене су књиге превођене на десетине различитих језика, међу којима и српски. Збирка поезије „Свет у ком сретосмо се ти и ја“ објављена јој је 2019. године у Београду.

ПРЕ МИЛИОН ГОДИНА

Пре милион година
Земља не имаше људе.
Она сасвим пуста, као и моје срце беше.
Господ тад рече: „Нека буде“!
Ти да постанеш ми животни сапутник би
решен…
Од тог часа, Једно ми смо.
Потом, приде, добили смо
Шуме,
Горе,
Воде,
И све друго.
Те последством такве згоде
Живота настаде на свету том…
И онај, ко беше наг и бос, доби дом.

Превела са руског: Нина Симић Панић

БЕЛОРУСИЈА

Аксана СПРИНЧАН

Аксана Вадимовна Спринчан (белор. Аксана Вадзімаўна Спрынчан; рођена 1973. године у Луњинцу, Брестска област) белоруска је књижевница и песникиња, директорка Песничког позоришта „Арт. С.“ (art-s.by), чланица Удружења књижевника Белорусије од 2005. године.

Радила је на месту уреднице више часописа: од 1998. на месту водећег уредника редакције Књижевности и уметности издаваштва „Белоруска Енциклопедија“; од 2006. уредница у издаваштву „Уметничка књижевност“, уредница часописа „Средина“ бр. 4 и бр. 5, а 2006. године са Змитером Артјухом је основала Песничко позориште.

Поезију почиње да пише 2000. године и прве песме објављује под псеудонимима. Своју поезију Аксана је објављивала у скоро свим белоруским часописима, као и у колективним зборницима.

* * *

Чак када одлете у ватру
сва писма, која смо примили,
остаће песме са твојим дисањем,
које сам ја написала.
Чак када отпливају водом
све речи, које смо изговорили,
остаће песме са твојим дисањем,
које сам ја написала.
Чак када нам буде судба
да напустимо ову земљу,
остаће песме са твојим дисањем,
које сам ја написала.
Чак када одлете у ватру,
отпливају у води,
напусте ову земљу
све песме са твојим дисањем,
које сам ја написала,
биће лакше родама
да лете на поветарцу
којим је некада
дисала љубав...

Превела са белоруског: Дајана Лазаревић

БЕЛОРУСИЈА

Јулија АЛЕЈЧАНКА

Јулија Аљаксандравна Алејчанка (белор. Алейчанка Юлія Аляксандраўна) је рођена 21. децембра 1991. године у граду Орша у Белорусији. Дипломирала је и завршила магистарске студије на Филолошком факултету у Минску, а данас је на докторским студијама. Ради за часопис „Пламен“ (белор. Полымя) на позицији одговорног секретара. Пише поезију, кратке приче, критичке чланке и преводи.

Радове објављује у антологијама „Гласови Дњепра“ (белор. Дняпроўскія галасы – 60, 2010), „Први цвет“ (белор. Першацвет, 2017), и у часописима „Пламен“ (белор. Полымя), „Неман“ (белор. Нёман), „Младост“ (белор. Маладосць), новинама „Литература и уметност“ (белор. Літаратура і мастацтва), „Звезда“ (белор. Звязда) и у страној штампи.

Алејчанкина дела су превођена на руски, украјински, српски, туркменски, кахашки и азербејџански језик.

ОПРОСТИ!

Сунце у длановима. Веслај
Путевима зрака несташног.
Мама, несташлуке опрости!
Где залутах – не сећам се тог.

Где сам у чаробним шумама
Све светле снове изгубила.
И као у летњим сузама
Мирис младости сам топила...

К'о сан – трава се повијала
Стазом каменом и опасном.
К'о снага душе се предала
Борби са вечитом преваром.

Сунце, жртвуј своје светлости
У злобности и мећаве век.
Боже, грехове ми опрости!
И мама је опраштала увек...

Превела са белоруског: Дајана Лазаревић

БУГАРСКА

Јулија ПИСКУЛИЈСКА

Рођена је 30. јуна 1942. године у граду Враца. Завршила је бугарски језик и књижевност на Софијском универзитету „Св. Климент Охридски“. Ауторка је бројних прозних дела, међу којима бисмо могли издвојити: „Два минута пре скока“ (1975), „Босонога краљица“ (2018), „Црни уторци“ (за ово је дело добила прву награду „АБВ“-а); „Од Ш до А“... Написала је и збирке поезије међу којима можемо поменути: „Сателит на облаку“, „65“, „Касна пловдина“... Добитница је почасне грамате Савеза бугарских писаца „За допринос бугарској књижевности“ и лауреат „Златног пера“ Савеза бугарских журналиста у оквиру којег је постала прва жена на руководећем положају. У два мандата је била заменик председника СБЖ, обновила је лист „Поглед“, и до данас неуморно заступа слободно новинарство у Бугарској, бавећи се дуги низ година горућим политичким и друштвеним темама. Председница је фондације МОСТ, чији је и оснивач. Члан је СБП и СБЖ. Удовица је и има троје деце: Стефку, Зорницу и Јордана; четворо унучади: Јањину, Јулију, Џену, Петру и Асена, као и праунуку Леду.

ГОСПОДЕ!

Господе, ништа ми не би ускраћено!
Волех и вољена сам била,
Мајка постах – на врхунцу усхићено
Ко водопад што се слива,
Тече с врха скривенога
Осмехује на ливаду
И ватре млечнога свода
И на мене – тако младу...
Господе, ништа ми не би ускраћено –
Ни увреда, ни сузица,
Ни мржња човека препреденог
Ни вера у то да сам птица.
Видех талас од жеђи сав
И наносе златног песка,
Ко трипут да рађала сам
Погоди ме бол тог бљеска.
Господе, ништа ми не би ускраћено –
Ни коштица, ни плодова.
Ти милова ме и казни спремно.
Лечих се травама. Напих се отрова.
Господе, ништа ми не би ускраћено,
Још љубим и љубљена бех мило.
Биће ми тугом и екстазом опијено –
Не поричем ништа што се збило.

Са бугарског препевала: Нина Симић Панић

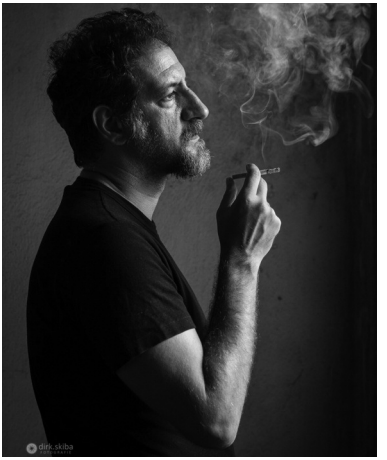

ГРЧКА

Јанис СТИГАС

Јанис Стигас је рођен 1977. године у Атини. Објавио је шест збирки поезије: „Лутања крви“ (2004), „Визија ће опет почети“ (2006), „Једнака рана“ (2009), „Пут до киоска с новинама“ (2012), „Видео сам како је Рубикова коцка поједена“ (2014), „Егзипери значи изгубљен сам“ (2017). Песме су му објављиване у књижевним часописима, уврштене у различите антологије и преведене на немачки, француски, енглески, шведски, шпански, каталонски, италијански, бенгалски, арапски, руски, португалски, хрватски, српски и бугарски језик. Његове су књиге објављиване и у иностранству: у Француској, Португалу и Немачкој. Јанис Стигас је учествовао на многим међународним фестивалима. Живи у родној Атини, где ради као неуролог.

САМОНАВИЈАЊЕ

Толико зупчаника
никада нећу пронаћи
колико је Пролеће било крваво
                испљунуо сам зато
детињство своје зелено
последње дугме сна

Огољене се ствари
догоде брже
док почнеш
крај те је већ нањушио

Пролећно је време црна литија
што ме шутира да постанем
свеколика ми жеђ
(нек причају да је то некаква маскарада)

Не желим више Јанис да ме зову

Желим две драхме
више среће него памети
                чак иако је то само
сваке среде

Са енглеског превела: Нина Симић Панић

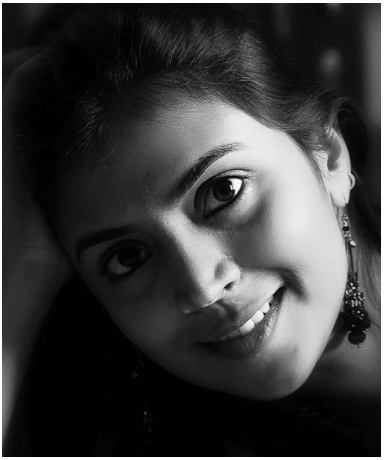

ИНДИЈА

Решма РАМЕШ

Решма Рамеш је вишеструко награђивана билингвална песникиња која пише на енглеском и канада језику. Њена је песма укључена у сталну уметничку поставку изложену у рушевинама античког града Олимпоса у Анталији. Песничка збирка Решме Рамеш „Рефлексија илузија“ представљена је у Малезији на међународним манифестацијама као што су *Конференција – прочитај и подели*, на којој су учествовале различите азијске земље, или осми *Међународни фестивал поезије и народних песама* одржан у Ипоху. Песме су јој читане у различитим програмима на таласима *World Poetry Radio* станице у Ванкуверу, БАУ Радио станице *Бахчешехир универзитета* у Истанбулу и *Акдениз универзитета* у Анталији. Индију је представљала на многим књижевним фестивалима широм света, међу којима бисмо могли поменути: фестивал у Меделину, *Поезија за мир* (Непал), *Олимпос фестивал културе и књижевности* (Анталија), *УНЕСКО фестивал*, 37. *Светски конгрес поезије* (Монголија) и др. Добитница је *Savithribhai Phule* националног признања за женска постигнућа и *Карнатака награде* у истој категорији. Практикује денталну хирургију у Бангалору (Индија), а остварила је и значајне успехе на пољу фотографије, коју је такође академски изучавала на државном Универзитету у Мајсору (Карнатака).

ОВА ПЕСМА

Ова песма је кућа затворених врата
где зима застаје како би прелистала књиге
тражећи познате савијене уши или њихов изостанак.
Ова песма гледа кроз прозор,
мења градове, располућује се
почиње да вуче море кроз своје стихове, ред по ред,
као војник који тешких чизама корача мислећи о кући.
Ова песма је папирна бродица што плови
од тебе ка мени,
црно-бела, влажна, носи децу и острва
која сневају о буђењу покрај мајке.
Ова песма је улица у којој бисмо се негде некада
могли срести како бих спознала да ме привлачи
наше одсуство с твојом руком у мојим грудима.
Ова песма је песма која долази по други пут.
Дечак прекривен чађу.
Звук његових речи те подсећа да
никада ниси отишао одакле си пошао.

Са енглеског превела: Нина Симић Панић

ИНДОНЕЗИЈА

Рима РЕ

Рима Ре (Ранима), рођена је 1977. године у Индонезији, али живи у Сингапуру будући да је удата за сингапурског писца. Студирала је и стекла звање сертификоване медицинске сестре, што је и била дуги низ година, пре него што је почела да се бави писањем, превасходно поезије. До сада је Рима објавила неколико самосталних песничких збирки и шест антологија, а њена је поезија заступљена и у многим зборницима. Учествовала је на многобројним локалним, регионалним и међународним песничким и културним фестивалима за које редовно добија позиве из најразличитијих делова света: Румуније, Шпаније, Индије, Пољске, Грчке, Уругваја, Еквадора...

У ПОТРАЗИ ЗА БЛАГОСЛОВОМ

Од сумрака па све до новога свитања
У раду преданом без сувишних питања
За људе због којих ми душа чезне сва
Много се зноја мог поштено пролива

Никакав зној препрека нарочита није
Од благослова нема ништа важније
Ал' неукошћу Господ се не поштује
Са становишта какво не доликује

С пута свога нећемо скренути ногом
За сутра се ваља молити пред Богом
Спремни ми дочекаћемо битке нове
Препреке савладати уз благослове

Са енглеског превела: Нина Симић Панић

ИТАЛИЈА

Клаудија ПИЋИНО

Клаудија Пићино је рођена на југу Италије, али живи и ради на њеном северу. Учествовала је у изради више од стотину антологија и била је у саставу жирија за доделу многих националних и интернационалних књижевних награда. Континентални је управник за европско подручје у оквиру Светског фестивала поезије, представља културу Истанбула у Италији као амбасадор Ист Санат удружења, европски је уредник међународних књижевних часописа *Папирус* и *Атунис*, а заслужна је и за објављивање поезије у часопису који уређује италијанска заједниица у Истанбулу. Објавила је 34 песничке збирке, како властите поезије, тако и песама у свом преводу на италијански језик. Награђена је са готово 250 књижевних признања у родној Италији, али је постала и добитница бројних награда у иностранству.

ГЕРАНИЈУМ НА ПРОЗОРУ

Назирало се
подрхтавање смрти
док је живот пролетао крај прозора...
На прозорској дасци
још један цвет геранијума.
Лошем времену одолева
висибаба високо у планинама
и пита се орао
зашто је небо тако плаво
кад кише суза лију већ данима
по ономе ко облаке погледом проучава
високо подигнута носа.
Биће вере
или колективног делиријума,
једна је жалосна мајка
провиривала
како би на сигурно извукла
децу своју.
Била то наука, човечност
или ко ће га знати шта...
Ми, геранијуми на прозору,
покушајмо да извучемо сок из ове
дуге зиме.
Пролеће стиже
губећи своје
боје.

Са италијанског превела: Нина Симић Панић

ИТАЛИЈА

Рафаеле НИГРО

Рафаеле Нигро (Raffaele Nigro), писац и новинар, рођен је 1947. године у месту Мелфи, у планинској покрајини јужне Италије, Базиликати. Био је уредник РАИ 3 за Пуљу, у Баријy. Пише поезију, прозу, путописе, позоришне комаде, критике. Објавио је више романа, а за своје дело *Ватре Базента*, добио је 1987. године једну од две најпрестижније италијанске књижевне награде *Суперкапијело* (друга је *Стрега*). Роман је постао бестселер, доживео, само у првој години, 14 издања и ушао у школску лектиру.

Објавио десетак романа и више књига из других области, а романи су му преведени на многе језике.

Његовов роман „Ватре Базента“ објављен је у Србији и у Црној Гори, а роман „Крстарица Медуза“ само у Србији у преводу Драгана Мраовића.

Награду *Гринцане Кавур*, (уз *Суперкампијело* и *Стрегу*, трећа по престижу) добио је

1992., а 2001. године добио је и награду *Чезаре Павезе* у Торину за дело, *Медитерански дневник*, у коме говори о збивањима на Медитерану у задњих десет година, при чему Југославија и њене бивше републике, односно разне личности са тих подручја, имају веома запажено место. Званично проглашен највећим италијанским писцем данашњице уз Умберта Ека. На путу за Београд да буде гост Удружења књижевника Србије, а после лета из Барија, саопштено му је на аеродрому у Милану да не може у авион за Београд, јер ће бити бомбардован кроз два дана тог марта 1999. године.

ФРАГМЕНТ ИЗ КЊИГЕ „МЕДИТЕРАНСКИ ДНЕВНИК“

25. октобар 1993.

СМРТ ПАСИОНАРИЈЕ

Тек данас сам, сазнао телефоном, од Драгана, који ме позива на сајам књига у Београду, да је недавно умрла Десанка Максимовић, у главном граду Србије. Упознао сам је 1989. у Барију, где је дошла на Драганов позив. Погодила ме је једна реченица коју је рекла једном југословенском пријатељу, кад јој је понудио да преведе њене песме на италијански. Казала је: „Молим те, изабери нешто лепо, јер Италијани носе поезију у срцу и познају сва лица љубави. Памтим је са сламнатим шеширом, крхку, али врло жилаву. Та жена, рођена 1898, преживела је рат, а представља живи споменик у Југославији, захваљујући томе што је објављено више од сто њених књига у прози и стиховима. Драган је превео једну књигу њених изабраних песама под насловом „Славуј из Југославије“.

Превео са италијанског: Драган Мраовић

МАЛЕЗИЈА

Мавар МАРЗУКИ

Мавар Марзуки је песникиња, списатељица, текстописац, и мастер енглеског језика и књижевности. Ради на Институту за обуку наставника у Пенангу (Малезија) где предаје енглески језик. Једна је од најистакнутијих билингвалних писаца у својој земљи. Пише на енглеском и малајском, али њена су дела превођена на бројне језике и објављивана у многим земљама, међу којима су и Румунија, Индија, Турска, САД. Написала је више збирки поезије и приредила неколико антологија. Потпредседница је Пенаншког књижевног круга и Удружења за малајску баштину Пенанга, а осим тога је и један од уредника *Теста* међународног часописа за поезију. Њен се рад може пратити и кроз колумну коју пише за WFOL. Радећи при малезијском институту за преводилаштво и књиге, превела је мноштво књижевних дела чувених песника и прозних писаца. Недавно је постала добитница почасног ордена Владе Пенанга (Малезија) за књижевни рад и постигнућа у области културе.

ПЕСНИКИЊА СТЕПЕ

Камен
Корњача опомињућих очију
Ова гола дивљина древнога тла
Пркосно је стајала
Њена је мудрост небескога тела
Њено је знање под ногама земља
И ветар измамљује слабости човекове – моје!

Чух ли шуштање Џингис-кановог бича
Што поскакује на песку
Или шаптање Шамана у голо ми уво
Њиштање коња које узјахаше куу*
Живахни ветрови милују године прикачене
На гране саксаула

: о, песникињо, траг стопа ти на овој прастарој земљи, не би требало да заустави сва путовања на која се ниси још успела одважити

Клањам ти се
О, опомињући камену
Јер показујеш ми
Како снажан дух може
Сила безгласна бити

**куу: мали дечаци*

Са енглеског превела: Нина Симић Панић

МАЂАРСКА

Давид ЧОРЊИЈ

Давид Чорњиј (Csornyij Dávid) је мађарски песник млађе генерације, рођен 1991. године у граду Берехову, у Украјини. Вишу школу, смер историја, завршио је у родном граду, тренутно је на постдипломским студијама на универзитету у Дебрецину, у Мађарској. Прве стихове је објавио 2015. године, а прва збирка поезије му је изашла из штампе 2019. у Будимпешти под насловом *Диктатура семафора* (A jelzőlámpák diktatúrája).

НАКОН ЛЕОНИДИНЕ СМРТИ

I

Пламен свеће краљеве се угасио, потопио се
у мору воска.
Пијуцкао је амброзију касније на некој небеској
станици,
а успут се посвађао и са Херакловим стубовима.
Од шарених боја заласка Сунца изрезао је ковчег
у којем ће морати до даљњег подносити свет,
гласне грмуше су уживале у божјем ријалитију.

II

На крст разапето тело је вечеру са Хадом кушало,
из крвног тока су пили и бесмртни и звезде
падалице.
На Персефониним раменима и хоплити су се
дечачки припитомили,
на небесима се кревет пророчице из проклетства
ткао.
Малецки млечни зуби су најављивали да све
почиње из почетка.

Превео са мађарског: Атила Сабо Палоц

МОЛДАВИЈА

Јулијан ЂОКАН

Јулијан Ђокан (рођен 6. априла у Кишињеву, Совјетска социјалистчка република Молдавија) романописац, књижевни критичар и есејиста, преводилац, новинар и публициста. Објављивао је кратке приче, књижевно-критичке и есејистичке текстове и коломне у листовима и часописима „Котрафорт“, „Југо-Исток“, „Басара-бија“ (Република Молдавија), „Фамилија“, „Културни обсерватор“, „Век 21“ (Румунија) и „Лавиринт“ (Чешка). Радио као коментатор за Радио Слободна Европа. Дипломирао на Филолошком факултету Универзитета „Трансилванија“ у Брашову румунски језик и књижевност (1990) и румунско-енглески (1995).

Аутор је књига књижевне критике и есејистике „Наративне метаморфозе“(1996) и „Увођења у басарабијску прозу“ (2004) и књига читаних колумни са Радио Слободна Европа под насловом „Реалност у детаљу“ (2008,2009,2010).

Члан је Удружења књижевника Републике Молдавије, Савеза књижевника Румуније и ПЕН-а републике Молдавије.

ПРЕЦИЗИРАЊЕ

„Шта то чепркате по прошлости совјетској? Колико дуго ћете бити њен заробљеник“, обрецну се једног дана на мене један колега из бранше „еманципован“, који пише роман о недовршивој молдавској транзицији. Иритиран питао се да нисам ја којим случајем настављач социјалистичког реализама. Зачудио ме је овај нешто старији колега, којему су, једном приликом уделили награду Савеза књижевника Румуније. Не зато што не разуме да немам никакве везе са тим, да нисам у рукавици социјалистичког реализма, већ се занимам за извесну совјетску реалност – која је толико мрска – а произвела је хаос транзиције коју описујем. Разумем да се непомирљиви колега из бранше дефинитивно „ослободио“ тираније совјетске прошлости. Моја ситуација још је замршенија. Ја нисам успео никако да преиспитам сопствене заблуде. Зато сам врло упућен на њих, једва обуздавајући немир, и зато га остављам да прича док ја пишем. Имам утисак да само прошлост може поднети да буде схваћена.

Онамо, у совјетској прошлости, остала је прва и најважнија „секвенца“ мог живота – детињство. Да нисам био совјетски пионир, могао бих писати, можда, само о транзицији или бих измишљао наративне светове. „Чепркао бих“ по совјетској прошлости будући да моја садашњост садржи „мрљу“ те дубоке прошлости. И још нешто. Ако апстрахујем гомиле пролеткултовске књижевности просовјетске, могу са лакоћом устврдити да совјет-

ска реалност остаје један „терен несигуран“, свет квази непознат. Солжењицин и други писали су више о неизвесној реалности совјетској, орвеловској, оној о депортовањима и Гулагу. Мање се зна о свакидашњем животу видљивом развоју, о „наличјима“ апсурда, гротески, понекад забавној, трагичној, оном „наличју“ које је обасјано акрибијом пролеткултиста – бива заводљиво чак и за западњачке прождрљивце. Склон сам да поверујем да наратор из Хумболтовог дара није далеко од истине онда кад каже да „Њујорк сања да одбаци Северну Америку и премести се у Совјетски Савез“. Волео бих да видим Њујорк којим влада „отац народа“. Да обуржоазијан Стаљин претвори Њујорк у један комунистички Берлин?...

Превео са румунског: Миљурко Вукадиновић

НЕМАЧКА

Гино ЛАЈНВЕБЕР

Гино Лајнвебер је рођен 1944. године у Хамбургу, у Немачкој. Активно се бави књижевним стваралаштвом од 1998. У периоду од 2003. до 2008. године био је уредник и главни одговорни уредник Будистичког месечника (часописа Buddhistische Monatsblätter). Председник Удружења хамбуршких писаца (Hamburger Autorenvereinigung) био је од 2003. до 2015. године, а од тада је почасни председник. Од 2013. године био је председник Писаца на три мора и Савеза преводилаца (TSWTC) са седиштем на Родосу, у Грчкој. Члан је ПЕН центра немачких писаца у иностранству (негдашњег German Exile PEN-a). Добитник је међународних књижевних признања за поезију.

2017. године је на Сајму књига у Сарајеву, у Босни његова књига „Silverstrings“ проглашена за поетску збирку године.

2018. године је на XXIV Међународном Poseidonia Paestum поетском фестивалу у Паезтуму, у Италији постао лауреат прве међународне песничке награде за песму „Хемингвеј“.

ГРЕШНИЦИ

Јучерашња жртва
Ангажовала је зарад лакшег покајања
Посредника
Да разговара са Богом
О опросту људских грехова
Подле и праве црте људске природе –
Доказ незнања
Себичности
Бездушног кукавичлука
Сујеверног материјализма
Данашња жртва
Размишља о алтернативи
Да се мане ових слабости
И да постане неко ко је своју природу продуховио
Али не зна шта заиста вреди

Превео са енглеског: Лазар Мацура

ПОЉСКА

Марта БЕРОВСКА

Марта Беровска (1953) – пољска песникиња, аутор радио-драма, приповедака и бајки за најмлађе, културни радник. Члан Савеза пољских књижевника и Пољског клуба песника. Најмлађи стваралац Конфедерације новог романтизма - опозиционе групе писаца основане седамдесетих година прошлог века. Добитник више награда за поезију и стваралаштво за децу. Више година се у име Савеза пољских књижевника бавила младим писцима у оквиру Групе „Избор“. Аутор збирки песама: „Иза коралне завесе“, „Пољске стазе“, „Пацови Господњи“, „Руже Августа Родена“, „Песма о земљи“, „…и тамо ћете ме пронаћи након много година“. Неколико њених песама је било објављено на српском језику у оквиру 14. књиге Библиотеке грош - „О шест пољских песника“, Књижевна реч, Београд 2001.

ВИНСЕНТ ВАН ГОГ ПОЛУДЕО ОД БОЛА СЕЧЕ СВОЈЕ УВО

Заслањам прозоре да ми сељаци
не загледају у собу
не тиче их се
ја сам тај
који због изгледа
неће више ићи пут Париза

У свежем августовском ваздуху
јавља се Бог
као магла и дуга над пољима
да брине о мени док га се
ја преморен ја неразуман
свакога дана одричем

Наставићу да сликам лопатицом штапићем
уосталом није ни важно
да ли користим бритву или нож
сец сец као да расецам нар
сец сец на платно
међу гране воћњака под бледим небом
а ви ћете засигурно
приметити само сазреле вишње

Превео са пољског: Владан Стаменковић

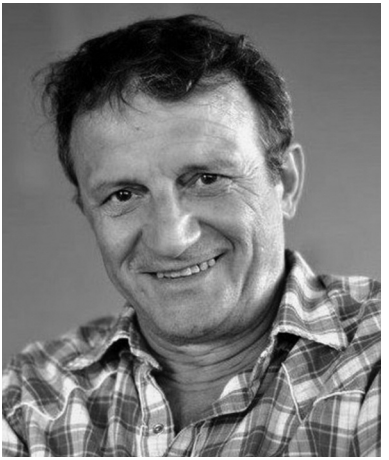

РЕПУБЛИКА
СРПСКА

Слободан
РИСТОВИЋ

Рођен је у Чајетини 1952. године, одрастао у Радљеву код Уба. Живи у Републици Српској, у Рогатици. Објавио је књиге песама *Вилин точак*, *Вилине врзине*, *Љубави моја од птица*, *Кућни праг*, *Кућна гуја*, *Чувар ветрова*, *Људи од перја*, *Водићу те у Млетке*, *Чемериште*, *Соба са погледом у чекање*, *Моја Елета*, *Гујина гозба*, *Патина пламена*, *Дозивање Бога*... књиге приповетки: *Мржња*, *Светлица и Кучево с оне стране реке* и романе: *Срећа је негде близу*, *Страх од људи*.

Заступљен је у више антологија, превођен на више језика, и добио више награда међу којима је и *Витез поезије*.

МУКО И СА МНОМ

Оцу моме

Трун сам
Мрва
И корица
Залогај јабуке
И чемерика
Напунио сам ти
Опанке тим цецељом
Па кад корачаш
Сви мисли да су ти се табани
Од "куријих очију"потприштили
А, оно ја твој орајчић
Млечна мрезга
Из мајчине зенице
Иглица изнад каписле
У којој се роји ос и барут
Ту се сакривају светлице
Када се играју жмурке
Са присојкињама
И језичарама
Па их мајка
Запаљеним крпама
И клетвама изгони
А кад она псује и куне
Бог стави главу под јастук
И притисне га шакама
Да не би са веранде
У овај наш амбис скочио

Који се ни костима не да затрпати
Е, тако ти идеш кроз живот
И правиш ми пртину
Да ми је бар међ 'прсте куражи
Па да ти вратим
К'о на вр' игле
А. опем ме стра'
Муко и са мном...

Рогатица, 13. 12. 2020. год

РУМУНИЈА

Симона ГРАЦИА ДИМА

Симона Грациа Дима угледна савремена румунска песникиња. Потпредсдник ПЕН-а Румуније. Песничке књиге објављује од 1997. године.

Објавила је следеће књиге песама: *Математике пламен* (1997), *Укротитељ тигрова* (1998), *Право ране да остане отворена* (2003) *У време муње* (2009), *Унутрашњост ствари* (2011), *Мачка од исликаног дрвета* (2018),

Превођена на више светских језика. На српском први пут се појавила 2016 у нишком часописа „Градина“ у преводу М. Вукадиновића. Такође, наредне године у нашем преводу излази избор из њене поезије под насловом *Крик анђела*.

ВРИСАК АНЂЕЛА

Подне подне одавно даровано.
Смиренија и усресређена
но кобац у лебдењу,
у мени само врисак анђела.
Ослушкујем кишу
кроз које шапућу пера неска
на путу ка месецу.
Носићу довек
овог Алефа брбљивог
врућег, под мишком.

Превео са румунског: Миљурко Вукадиновић

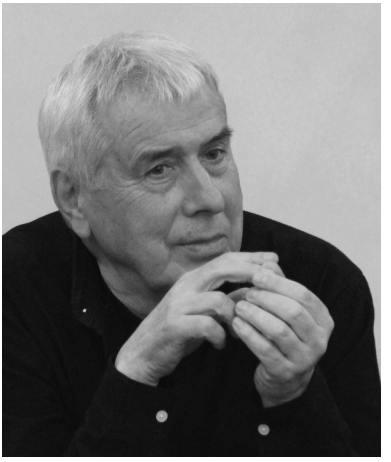

РУСИЈА

Генадиј КАЛАШЊИКОВ

Генадиј Калашњиков је рођен у Тулској области. Дипломирао је на Московском државном педагошком институту у Пироговки. Прве песме су му биле објављене у мартовском броју часописа „Младост“ за 1971. годину. Радио је у „Књижевним новинама“, у издавачкој кући „Ексмо“. Објављивао је у часописима „Младост“, „Нови свет“, „Застава“, „Октобар“, „Ивице“, „Плутајући мост“, „Нова обала“, „Дарјал“, "Дневна соба". Аутор је неколико збирки песама: „Длан“ (М., 1984), „Са железницом у прозору“ (М., 1995), „Музичка лествица“ (М., 2007), збирке песама и прозе „Кога волим ...“ (М., 2017), „У средишту циклона“ (М. 2018). Добитник је дипломе свесавезног такмичења „Максим Горки“ за најбољу прву књигу (1984), награде „Московски рачун“ за најбољу књигу године (2007), Међународног Тјутчевског конкурса „Трска која мисли“ (2015), награде Пушкинског друштва Америке „Душа у заветној лири“ (2016). Члан је Савеза руских писаца.

* * *

Видим на небу звезду што једина сја -
звездочатац злосрећни види то -
ходам испод воде, ходам дном ја
оне реке која нема ток.
Из урвине неба тај крхки луч,
овај древни зелени сјај,
што не да у руке жељени кључ
од оног чега нема знај,
ни међ живим, ни међ иним,
у нигдину одлази, шаље зов.
Обалом ћу кренути и срешћу њих,
оне, што желе са мном сусрет нов.

Превео са руског: Миливоје Бићовић

РУСИЈА

Татјана ВОЉЦКАЈА

Татјана Вољцкаја живи у родном Петербургу. Песникиња је, есејисткиња и ауторка 11 збирки поезије. Још 90-их година се истицала као критчар и публициста, а заједно са Владимиром Алојем и Самуилом Лурјеом уређивала је и петербуршки књижевни часопис „Постскриптум“. Ради као дописник радио „Слобода / Слободна Европа“. Њени су радови објављивани у бројим књижевним часописима, а стихови преведени на енглески, немачки, шведски, холандски, фински, италијански и литвански језик. Учествовала је на многим међународним фестивалима и добила разноврсне књижевне награде међу којима бисмо могли издвојити: Пушкинску стипендију (Немачка, 1999), награде часописа „Звезда“ (2003) и часописа „Интерпоезија“ (2016), као и посебну награду часописа „Спратови“ (2019). Победница је конкурса Волошинског (2018) и Сверуског песничког конкурса „Заблудели трамвај“ (2019).

* * *

Бринем о том – како изгледам.
Хаљину на туфне кад опеглам,
Осмехнуће ми се огледала,
Примаћи ће се – а надаље?
А даље – обрве оловчицом
Доцртаћу – и то је све.

Скрићемо перје покисле кокице:
Скерлетне усне нек крсте улице,
Попут заставе неке државе незнане,
Где пролазници не мргоде лице
И пажњу одвраћају на друге стране
Приче Фелинија и Кустурице

Дом ми хладан, а постеља пуста остаде.
Ходаш – док у гужви очи заблуделе
Светлуцају, као живе жеравице.
Живот је то – за руком нам не полази све.
Таласе туфнасте ми хаљинице,
Одведи ме куд год нас ноге носиле.

На прославе носи ме к пријатељима
Ил' душманима – као да разлике има,
Само да се куће зањишу све редом
И уснице – изнад таласа од свиле:
Пришао би, тек, за баченим погледом
Да откријеш – зашто су се запалиле.

Са руског превела: Нина Симић Панић

СЛОВАЧКА

Ерик ОНДРЕЈИЧКА

Ерик Ондрејичка (Братислава, 1.5. 1964) је један од најцењенијих, али и највише читаних, словачких песника средње генерације. Сигурно је да ни у његовој, нити у млађим генерацијама нико није написао више квалитетних римованих песама од Ерика. Уз често акцентирање етичких питања, у својој поезији посебну пажњу посвећује музикалности и естетици својих стихова.

Издао је 9 песничких збирки за одрасле и две књиге поезије за децу, 7 међународних библиофилија, оригиналних песама за више од 20 међунардоних мултимедијалних пројеката и текстова за десетак ЦД.

Добитник је бројних награда у Словачкој и иностранству.

ПТИЧЈИМ ПЕРОМ

Штета
што се песме више не пишу птичјим пером

Можда би у њима било више ветра
који попут сумрака лети за хоризонт
а затим се тек онако врати назад
као нешто из даљине
из висина
и из дубина ствари
за које не постоје речи

Нешто
што лагано и тачно
седне на воду
и споји се са песмом
у којој управо путује море

Да речи пролазе кроз птичје перо
можда би са небеса у њих ушло
нешто драгоцено
што ни човек не може довести у сумњу

Превод са словачког: Мирослав Демак

СЛОВАЧКА

Јан ШВАНТНЕР

Јан Швантнер, словачки песник, есејиста и преводилац, рођен је 24 септембра 1949. године у рударском градићу Банска Ходруша. На Филозофском факултету у Братислави дипломирао је словачки и француски језик. Аутор је више песничких збирки. У песми све исказује песничком сликом, избегава рефлексију. Говори да се плаши инфлације речи и у храм поезије улази само у свечаним приликама.

Више пута је награђиван за своје песничке књиге, а за књиге превода је чак три пута награђен најпрестижнијом словачком наградом „Ján Hollý“.

Најзначајније песничке књиге: *О снежном срцу* (1972), *Звездани удар* (1975), *Невидљива музика* (1980), *Лампа* (1986) *Исповести и песме* (2006).

ЛИЦЕ

Док над равницом тихо ромори
ово је време лажних богова
Не верој да је виспрена ружа његова
неће познати увече да то ти говориш

Иње на стрмој падини лако изазове
да ноћу склизне на дно доља
где ветар носи низ заспала поља
тај гутљај земље са укусом зове

Јутром са ње пада шминка сете
кад зрак зраком чисто сасече
да светло и саме кости осете

За пут у оку скрива стару лаж
води те у мочваре а не знаш
да ће друга бити сутра увече

(*Делфи су далеко, 2019.*)

Превео са словачког: Мирослав Демак

ТУРСКА

Хајдар ЕРГУЛЕН

Хајдар Ергулен је рођен 1956. године у Ескишехиру. Студирао је социологију, а на универзитету предаје турску књижевност, философију, као и креативно писање и поезију, за које организује и разноврсне радионице. Прву је књигу издао 1981. године, а укупно му је до сада објављено 17 збирки поезије и 28 прозних збирки. Његове су књиге објављиване и у иностранству, а међу таквим издањима могли бисмо издвојити: *Carnet Intime* (2012) и *Grenade ou Nar* (2015) у Француској, *Die Ecken deiner Stille* (2019) у Немачкој, *Pomegranate Garden* (2019) у Енглеској и *La Casa Nella Melegrana* (2020) у Италији. Директор је Међународног песничког фестивала у Ескишехиру и Међународног књижевног фестивала у Измиру, члан управе међународног ПЕН центра у Турској, добитник бројних песничких награда и отац ћерке Нар.

ГАЗЕЛ ИДИЛЕ

Очи ти ко да се од кише малочас растаде
тако детиње тако крупне тако душевне

Биће да си неког града ил' пак нара оличје
или Гранада ил' септембар ил' гримиз најпре

Шта је тело ако не душе ти дах ноћи летње
весма од Идиле, весма морске, весма вихорне

Наново у дечјем заносу заљубила си се
као у мене као ах ко да је то могуће

Ни љубављу се нечја места нигда не испуне
стога у јуну стога теби стога признање

Дух огољен лута када жудња у сан утоне
газел отуда туга отуда тајна отуд је

Очи ти ко да се од града малочас растаде
тако пуне тако стидљиве тако причљиве

Хајд за срца нам љубављу разори нове градове

Са турског превела: Нина Симић Панић

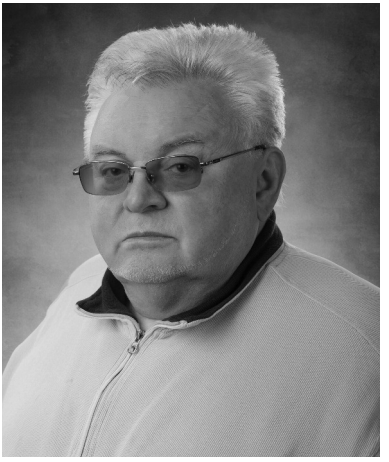

УКРАЈИНА

Семјон АБРАМОВИЧ

Семјон Дмитријевич Абрамович је песник, сликар, културолог, доктор филолошких наука, академик АН ВО Украјине, управник катедре за словенску филологију и општу лингвистику Камјанец-Подолског државног универзитета који носи име Ивана Охијенка (Черновци).

ИНИЦИЈАЦИЈА

Где ваздух је од таме одрезан сафирном стратосфером
и звезде где блистају све пулсирајући мртвим светлом,
тамо први је приступ Аргусу. Свеколиком се мером
многохиљадуочје његово открива пред поетом.

Тек кад истргнут бива из емпиреја Музе,
пробија се кроз слој плавети противтежине
и под собом оставља хроми корак Емпусте
и Гејина наручја бездане што се диме.

Ал', Аргусе, ти ипак си материјалан. Звездана,
тела, парсеци, та тамна твар – постоји ли одиста?
Постоји ли уопште она, материја смркнута,
и у њеним фантомима, заслепљућа истина?

И, ко зна зашто, као риба сред пролетња стремљења,
што по плићаку нежним трбухом до крви удара,
надирући сребрнастом смешом к месту свог рођења,
кроз мреже материје продиреш до божјих поседа.

Са руског превела: Нина Симић Панић

УРУГВАЈ

Хулио ПАВАНЕТИ

Хулио Паванети је песник и културни посленик. Тренутно живи у Виљахојоси (Шпанија). Оснивач је и председник међународног песничког удружења „Liceo Poético de Benidorm“, културни делегат Уругваја у оквиру Савеза хиспано-америчких писаца, директор међународног песничког фестивала Бенидорм и Коста Бланка, почасни члан Америчке академије за модерну књижевност, један од оснивача студентске Академије савремене уметности у Рио де Жанеиру (Бразил), где заузима седмо место „Габриел Селаја“. Члан је Удружења шпанских писаца и уметника, Шпанског колегијалног удружења писаца, Светског поетског покрета. Објавио је једанаест збирки поезије, међу којима је и неколико награђиваних билингвалних збирки публикованих у Румунији и Шпанији. Учествовао је на бројним међународним скуповима и песничким фестивалима, а заступљен је и у преко 70 антологија. Добитник је многих награда, почасти и признања за поетска дела и рад у култури, а његове су песме објављиване и у међународним часописима, те преведене на преко 20 језика.

ИЗГНАНСТВО БОЛИ

Издалека, слобода дозива,
а овде изгнанство нагриза;
застрашује нас, опкољава,
продире у нас и пробада
баш попут бодежа.

До највећих дубина душе
изгнанство допире и боли,
ко кад човек пред собом има
жену коју воли,
а не сме да љуби.

Са шпанског превела: Нина Симић Панић

ФРАНЦУСКА

Ада МОНДЕС

Ада Мондес (1990, Француска), француска песникиња, номад и преводилац, следила је различите путеве који су јој омогућили да истражује више уметничких области: филм, позориште, плес, музику, писање. Студије језика и књижевности и више боравака у иностранству, навели су је да изабере путнички живот поткрепљен писањем. *Témoins – Los Testigos* (*Сведоци*) била је њена прва збирка, објављена у Удруженој едицији *Вила-Сизнерос*. Преводи своје сопствене текстове, али и текстове других песника из Француске и Латинске Америке. Учествовала је на бројним фестивалима у иностранству, а у јулу 2020 узела је учешћа на фестивалу *Живи гласови Медитерана* у Сету (Француска). Њене последње књиге су *Кубански пејзажи са кишом* у издању едиције *Петит веикил*, Нант, април 2020 (*Paysages cubains avec la plue/ Paisajes cubanos con la lluvia, éd. Petit Véhicule*) и *Право речи*, едиција *малстрЕм реЕволусион*, Брисел, октобар 2020 (*Le Droit à la Parole – El Derecho a la Palabra, maelstrÖm reEvolution*).

ИЗ ОВОГ ЗАКУТКА СВЕТА

видиш куће оборених капака

доручак од хладне овсене каше
јевтин дуван млевену кафу
ту где свега помало недостаје
једна мува прави на балкону своје царство
њене ножице остављају шећерне стазице

седиш на преврнутој ведрици и пушиш
сводиш своје тело на ситницу
док истискујеш више сивог на палету сивила
између мутног неба и угаженог снега
ноћна белина се претвара у глиб
у ожиљцима густих стопа
снови о великом напредовању остали су спутани
време се зауставило у витрини из педесетих
година
у телевизијској серији у којој си ти само статиста

ушёл последний трамвай
један руски танго тако каже
отишао је и последњи трамвај

твоје жеље су сљуштене као зидови твоје собе
са вратима из филмова Тарковског

Превод са француског: Братислав Р. Милановић

ЦРНА ГОРА

Родољуб ЋОРИЋ

Родољуб Ћорић (25.09.1968, Мојковац), Објавио је четири књиге поезије и две књиге прозе „Приручник самоће“ (2016) и „Приручник самоће II“ (2017).

Преведен на македонски, бугарски и руски језик. Обављао је функцију директора Центра за културу у Мојковцу од 2010 – 2018.

Добитник награде „Ана Ахматова“ за 2019. коју дођељује Руски културни центар – Софија (Бугарска) и Друштво руских писаца Бугарске.

Добитник награде Друштва црногорских новинара за 2018. годину „За посебан допринос развоју црногорског новинарства“.

Живи и ствара на свом имању Пјесникова Долина, општина Мојковац – Црна Гора.

ПЛАВА ПТИЦА, БУКОВСКИ И ЈА

Њене очи посматрале су даљину.
Требао сам пустити да исприча своју причу.
И моје туге би нестале у тим валовима.
Ја сам само Плава птица – прошапутала је.
Сјећаш се те птице од Чарлса Буковског?

Буковски!
Волио је курве, Плава птицо!
Ти волиш њега, његове пјесме.
Друго је вријеме, Плава птицо,
Вријеме сирових грубости.
Остављам нечитку пјесму.
Раздвајају нас читави вјекови.
Буковски, Плава птица и ја.

Ништа нијесам обећала.
Не желим да те повриједим.
Волим Буковског…
Прошапутала је
И нестала у мраку.

А требао сам је само пустити
Да исприча своју причу...

ЈУБИЛЕЈИ

Бранко ЋОПИЋ
(1915 – 1984)

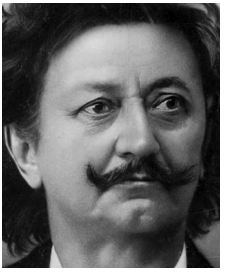

Лаза КОСТИЋ
(1841 – 1910)

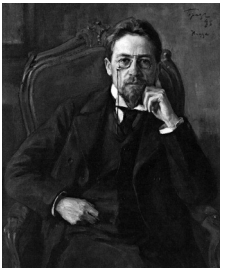

Антон ЧЕХОВ
(1860 – 1904)

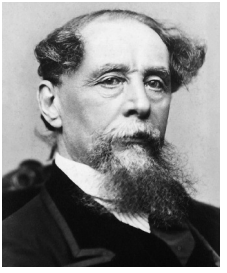

Чарлс ДИКЕНС
(1812 – 1870)

ПРЕВОДИОЦИ,
ГЛУМЦИ,
МУЗИЧКИ УМЕТНИЦИ

Дајана ЛАЗАРЕВИЋ

Дајана Лазаревић је рођена 12.03.1993. године у Шапцу. Завршила је основне (2016) и мастер студије (2017) на Филолошком факултету Универзитета у Београду. Члан је Удружења књижевника Белорусије од марта 2019. године. Члан Удружења књижевних преводилаца Србије од јуна 2020. године.

Пише поезију и прозу и преводи. Објавила је три ауторке збирке песама, роман и једну духовну биографију, а превела са белоруског, руског и енглеског језика укупно 30 књига, од тога су капитална дела: збирка поезије „Венац“ белоруског класика Максима Богдановича, као и „круне“ Дајаниног бављења превођењем: „У сусрет духу – антологија белоруске хришћанске поезије“ (2019) и „Златна птица – белоруске народне бајке“ (2020), „Наслеђе“ Јанка Купале (2020), а приређивач ових књига и писац предговора (или поговора) је проф. др Иван А. Чарота. Добила је велики број књижевних награда у земљи и иностранству, њена дела и преводи су објављивана у бројним часописима и зборницима литерарних радова.

Дајанина дела су превођена на енглески, француски, мађарски, руски, белоруски и малајски језик.

Драган МРАОВИЋ

Драган Мраовић, песник и преводилац, рођен је 4. октобра 1947. у Новом Саду. Завршио Филолошки факултет у Београду, одсек за италијански језик и књижевност и француски језик. Пише за децу и одрасле и преводи са француског и италијанског као и на италијански језик. Објавио је укупно 185 књига, од чега 22 ауторске (пет у Италији на италијанском језику) и 162 књига превода (67 на италијански, у Италији, 94 са италијанског на српски, и 2 са француског). Организатор многих књижевних манифестација у земљи и иностранству. Превео и објавио више од две стотине домаћих аутора у Италији и више од стотину италијанских писаца у Србији и Црној Гори, у књижевној периодици.

Добитник је многих награда у земљи и иностранству, а међу њима Награде Бодини за поезију у Барију, 1989, затим награде Микина чаша књижевне колоније у Сићеву, 1993, и признања Домановићевих дана сатире у Београду 1995, Октобарске награде за књижевност Града Београда за 1996, Златног беочуга Културно просветне заједнице Београда за трајни допринос култури за 1999, Вукове награде за 2004. и на-

граде Павле Марковић Адамов, за животно дело, 2005. године (Сремски Карловци). Одликован је, 2010. године, руском медаљом Николај Фјодорович Фјодоров и Витешким крстом руске Асоцијације витезова. Одлуком Владе Републике Србије, донетој децембра 2011, добио је Признање за врхунски допринос националној култури. Добитник је награде Венац врдничке виле, 2012. Италијански град Бишеље га је наградио наградом Печат града Бишељеа, 2013, а Београдски афористичарски круг Признањем Сатира феста 2013. за афирмацију српског афоризма у свету. Заступљен је у енциклопедији личности Новог Сада, у издању Завода за уџбенике (2013.) Српски WHO IS WHO – азбучник савремених елита у Србији, члан редакције књижевног часописа Ла Вализа из Барија. Превођен на италијански, енглески, јерменски, румунски, бугарски, шведски, пољски и грчки језик. Члан Удружења књижевника Србије и Удружења новинара Србије.

Био је преводилац, новинар, директор у Застави, уредник у Културно-просветној заједници Београда, опуномоћени министар у МСП-у, генерални конзул СРЈ у Италији, професор италијанског језика и књижевности у првој српској Гимназији у Сремским Карловцима, доцент на Филолошком факултету Универзитета у Барију, у Италији. Главни и одговорни уредник је Песничких новина. Живео и радио у Торину и Барију око седамнаест година. Сада живи у Земуну и Голупцу.

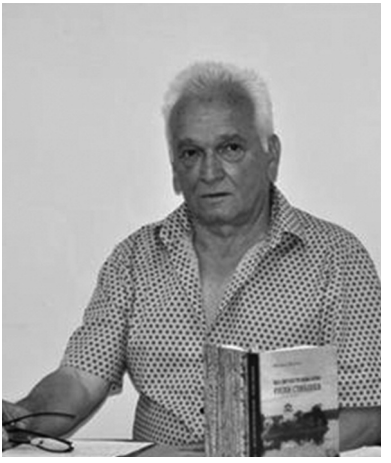

Миливоје
БАЋОВИЋ

Баћовић Миливоје - рођен је 1943. У Кленку, Никшић. Дипломирани филолог (руски језик и књижевност). Наставник и преводилац с руског. Објављене књиге: *Разговор с џелатом* (преводилачки избор из поезије Владимира Висоцког, 1998, књига је доживела више издања, а два с допуњеним преводима и другачијим насловљењима: *Бела московска рода* и *Лов на вукове*), (ауторски роман, 400 страна, 2000), *Кад прште брезе* (антологија с помоћним насловом *Руковет руске поезије*, 2002), *Без светлости нема ноћи* односно *Руски стихопев* (антологијски избор, 2011), *Овде и сада* (избор из поезије Александра Герасимова, 2013), *Акта за сива вакта* (ауторско колажно штиво, аутобиографског призвука, 2014), *Тако вели Џингис-кан* (превод романа Николаја Лугинова, 2015), *Сергеј Јесењин Пут ка Богу* (аутора Игора Јевсина, 2020), *Пути небески, пути земаљски* (приповести и легенде аутора Николаја Лугинова, 2020). Члан је Удружења књижевних преводилаца Србије и Удружења књижевника Србије.

2019. је добитник високог ордена председника Републике Јакутије (Руска Федерација) „За учвршћење мира и пријатељства међу народима“. Признање му је

на свечаности у сибирском граду Јакутску 15. октобра уручио председник највеће руске федералне јединице Ајсен Николајев, који је том приликом рекао да је „Бађовић изузетно допринео везама између писаца Јакутије и Србије које су важне за развој њихових друштава и да сарадња стваралаца најбоље спаја народе, учвршћује пријатељство и међусобно разумевање“. Бађовић је добио орден јер је, поред осталог, превео са руског на српски језик дела писаца из Јакутије: двотомни роман на хиљаду и четири стотине страна „Тако вели Џингис Кан“, Николаја Лугинова; поему „Спор између ума и срца“, Алексеја Кулаковског и песму „Снег“ Семјона Данилова, а објављивао је дела и других јакутских писаца у српским новинама и часописима.

Миљурко ВУКАДИНОВИЋ

Миљурко Вукадиновић (Горње Сварче, 1953), песник, прозни писац, романсијер, есејиста, књижевни критичар, антологичар, писац студија и монографија, приређивач дела, рецензент, преводилац. Пише на српском и румунском језику. Укупно је објавио 100 књига (сам или у сарадњи). Управо су изашла његова Изабрана дела у 10 томова.

Заступљен је у најзначајнијим антологијама поезије и лексиконима писаца у земљи и иностранству.

Са румунског и српског превео је 33 књиге (сам или у сарадњи) и 2 књиге са словеначког на румунски (Сречко Косовел, Томаж Шаламун), као и текстове стотинак румунских аутора у српским листовима и часописима.

Добитник је угледних домаћих, румунских, молдавијских и македонских признања – за књижевни рад (за песму, за књигу, за поезију, за кратку причу, за есеј, за антологију, за укупан допринос - животно дело и преводилаштво. Укупно, преко тридесет награда.

Између осталог, носилац је *Ордена са златним венцем Михај Еминеску* Републике Молдавије за заслуге у култури и „Златног беочуга“, КПЗ Београда за заслуге у култури Београда.

Бавио се издаваштвом и уређивањем листова и часописа у Србији (*Књижевни преглед*, *Унус Мундус*, *Књижевне новине*) и Румунији (*Paradigma*, *Poezia*, *Feat beck*, *Axioma*).

Био је секретар *Књижевне омладине Србије*, уредник едиције „Пегаз“, лектор српског језика и књижевности на универзитету у Букурешту, оснивач и директор књижевног друштва „Еуропоинт“, секретар Удружења књижевника Србије, председник Координационог одбора репрезентативних уметничких удружења Србије (2016). Сада је в.д. уредник и водитељ трибине „Француска 7“.

Члан је Удружења књижевника Србије, Удружења књижевних преводилаца Србије, члан Савеза књижевника Румуније и Удружења новинара Србије.

Нина
СИМИЋ ПАНИЋ

Нина Симић Панић је рођена 24. новембра 1994. године. Завршила је Филолошку гимназију и школовање наставила на катедри за општу књижевност и теорију књижевности Филолошког факултета Универзитета у Београду, притом изучавајући енглески, руски, шпански, италијански, кинески и турски језик. Стекла је академско звање мастер комуниколога и приступила докторским студијама из области комуникологије. Превела је преко стотину поетских, прозних, драмских и есејистичких радова истакнутих књижевних уметника и културних посленика широм света, као и говоре званичника на међународним културним манифестацијама. Њени су радови и преводи на српски, енглески и руски језик објављивани у бројним угледним књижевним листовима, зборницима и неколиким антологијама у различитим земљама међу којима и у: Србији, Русији, Словачкој, Турској, Бугарској, Азербејџану, Украјини, Румунији, Мађарској, Грчкој, САД... Јавно казује поезију и прозне одломке, снима књижевне аудио материјале за потребе културних и књижевноуметничких промоција, асистира на факултету, бави се говорништвом, лектуром, коректуром и писањем.

Члан је Удружења књижевних преводилаца Србије, Независног друштва новинара Војводине и почасни је члан интернационалног ПЕН центра (Братислава, Словачка). Активно ради у оквиру издавачке делатности фирме CompuTech. Живи и ствара у родном Београду у нади да ће се и сама (макар једном) успешно публици обратити речима чисте уметности којој непрекидно тежи.

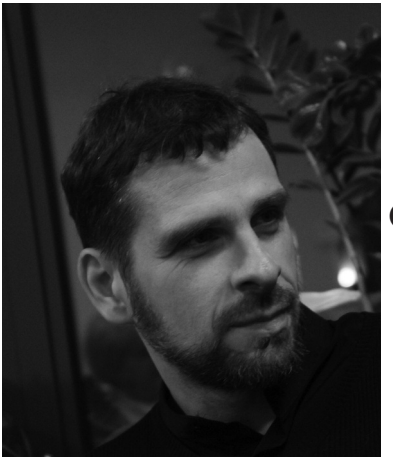

Владан СТАМЕНКОВИЋ

Владан Стаменковић – филолог, преводилац, песник, публициста рођен 1968. године у Београду, живи у Пољској од 1991.

Аутор збирке песама у преводу „Уличне молитве“ (Познањ, 1995), двојезичних збирки песама „Наслеђе“ (Варшава, 1998) и „Савест једног пролећа“ (Ћеханув, 2004).

Аутор антологије пољске поезије „Шест пољских песника” (Београд, 2001).

Аутор песама објављених у око 40 збирки и књижевних часописа на пољском, српском, чешком, енглеском, мађарском и лужичком језику.

Песме В. Стаменковића су уврштене у две антологије српске поезије објављене на пољском језику: „Антологија српске поезије 20. века“ (Варшава, 2007) и „Антологија савремене српске поезије“ (Варшава, 2015), као и у две антологије савремене пољске поезије објављене на енглеском језику: „Савремени пољски писци“ (Орландо, 2005) и 20. Јубиларна антологија – годишњица Савремених пољских писаца (Орландо, 2020).

Аутор је електронске публикације „Збирка српских химни, патриотских песама и патриотске лирике“ објављене у оквиру пројекта „Растко – библиотека српске културе“.

Аутор превода на пољски језик књиге светог владике Николаја „Мисионарска писма“ (Хајнувка, 2012).

Аутор више десетина чланака о политичкој ситуацији у Србији, о историји и култури српског народа објављених у пољској штампи.

Коаутор књиге о НАТО агресији „Хуманитарни рат“ (Варшава, 2001).

Члан је Савеза књижевника Пољске од 1999. и Удружења књижевника Србије од 2000. године.

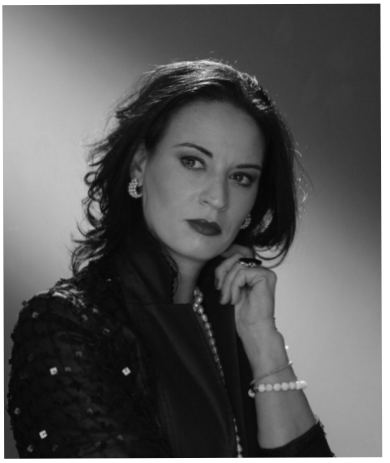

Биљана ЂУРОВИЋ

Биљана Ђуровић је дипломирала Глуму на Академији уметности у Новом Саду у класи професора Петра Банићевића. Остварила је низ позоришних улога, у представама Народног позоришта, Звездара театра, Позоришта „Славија“, у Београду, као и неколико улога на позоришним сценама широм Србије. Играла је у представама Јиржија Менцла, Виде Огњеновић, Душана Ковачевића, Божидара Ђуровића, Милоша Јагодића... За улогу Каролине Нојбер у истоименој представи по тексту Небојше Ромчевића, а у режији Милоша Јагодића Позоришта тимочке крајине „Зоран Радмиловић“ у Зајечару, четвороструко је награђена. Монодрамом „Надежда Петровић“, за коју је сама урадила адаптацију текста, представила се на неколико међународних фестивала и награђена је са чак шест међународних признања. Поред рада у позоришту, на телевизији, филму, истиче се ангажман у оквиру Драмског програма Радио Београда, где је остварила преко стотину улога. Добитник је и годишње награде „Витомир Богић“ за најуспешније радиофонијско глумачко остварење у 2009. Години. Стални је учесник најзначајних књижевних и културних манифестација, обеле-

жавања разних културно-историјских јубилеја. На Факултету савремених уметности у Београду, предаје Сценски говор и Глуму пред микрофоном. У звању је ванредног професора.

Елена
СТАНИСАВЉЕВИЋ

Рођена у Астраханју у Русији, а академско музичко образовање стекла је на Московској музичкој академији у Тамбову, 1984. Од 1994. ради у Балетској школи „Лујо Давичо“ на радном месту корепетитора.

Елена спада у ону групу певача која свој рад и стваралаштво базира на очувању Руског фолклора и Руске традиције. Њена интерпретације је мила, технички доведена до савршенства. На нашим просторима такви певачи готово да и не постоје. Апсолутно је аутентична у изразу и музичкој интерпретацији. У Србији и региону позната је по интерпретацији руских и српских песама, које пева уз гитару. Учествовала је на многим культурним и књижевним манифестацијама – од Руског Дома до Удружења књижевника Србије. Гостовала је у Русији, Пољској, Чешкој , Словенији и другим земљама. Елена Станисављевић радо учествује у књижевним програмима са преводиоцем Миливојем Бацовићем.

На пољу дискографије остварила је два самостална ЦД, а наступала је на радију и многим телевизијским емисијама, као интерпретатор руске и српске музике, те се потом појављивала у многобројним часописима.

Мајо ДАНИЛОВИЋ

Рођен 1955. године. Члан Удружења књижевника Србије, члан Светске академије за поезију, основане под покровитељством УНЕСЦО, Верона, Координатор Светске академије за поезију за регион словенских земаља, главни и одговорни уредник Књижевног салона „Поезија СТЕНКА“, Београд.

Објавио више самосталних и заједничких књига поезије, приређивач неколико алманаха и зборника поезије.

Песме су му објављиване у антологијама, зборницима, књижевним часописима, превођене на више језика и награђиване.

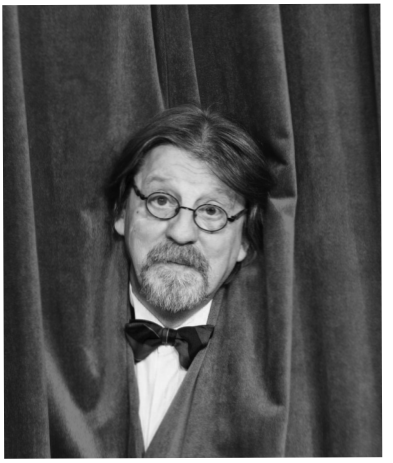

Милан МИХАИЛОВИЋ ЦАЦИ

Милан Цаци МИХАИЛОВИЋ, рођен у Београду 8. јануара 1949. После завршене *Шесте београдске гимназије* завршава Академију за позориште, филм, радио и телевизију. Био стипендиста *Народног позоришта* у коме је остварио главне улоге у САРАЈЕВСКОМ АТЕНТАТУ (Гаврило Принцип), у БРИТАНИКУ (Британик), у БЕКСТВУ (Галупков). Дипломирао 1972. улогом Монжикура у ДАМИ ИЗ МАКСИМА, у режији Миленка Маричића, у *Народном позоришту.* Од 1. септембра 1972 прелази у Атеље 212 где остаје до пензије, пуне 42 године, до јуна 2014. У Атељеу 212 одиграо је око 70 улога. Поред тога играо у више позоришта у Београду и Србији. Снимио преко стотину тв драма и серија и тридесетак филмова. Играо у преко 700 радио драма. Моментално игра у Атељеу 212, Звездара театру, позоришту Славија и Мадленијануму. Члан је Удружења књижевника Србије.

Објавио је две збирке песама, *Успоменар 212* (први део), *Успоменар 212* (други део, Трећи чин, *Успоменар 212* (трећи део) и 2020 *Успоменар 212* 8 четврти део) под називом ЧАРОБЊАК РАДМИЛОВИЋ.

Последња награда коју је добио је ЗЛАТНИ БЕОЧУК за трајни допринос култури Београда.

Тања АНДРИЈИЋ

Мр. Тања Андријић, оперска и концертна уметница, добитница награда „Златни беочуг“ и „Златна значка“ од КПЗ Србије, добитница ордена „У знак сећања на вишегодишња мисионарска и просветитељска залагања“ у Санкт-Петербургу, члан Крајишке Српске академије наука и уметности, члан Удружења музичких уметника Србије, оснивач и председник удружења Хора Краљица Марија, професор соло-певања у Музичкој школи „Мокрањац“. Сарађивала је са познатим светским диригентима Ђузепе Монтанари, Инго Метцмахер, Макс Фрај, Ханс Јоаким Лустиг, Јоханес Харнајт, Франческо Роза и многи други. На светским оперским сценама остварила је низ водећих улога сопранског фаха, међу којима су Дона Ана из Моцартове опере „Дон Ђовани“, Виолета Валери из Вердијеве опере „Травијата“, Сантуца из Масканијеве опере „Кавалерија Рустикана“, Сента из Вагнерове опере „Летећи Холанђанин“, Розалинда из Штраусове оперете „Слепи миш“, Мизета из Пучинијеве опере „Боеми“, Тања Бунке и Деола из опере Луиђија Нона „Под жарким сунцем Љубави“, Лауреата из Пучинијеве опере „Ђани Скики“, Раноранко-плетисанко из Хумпердинкове опере „Ивица и Марица“ и многе друге.

Татјана
ОЛУЈИЋ

Дипломирала на Факултету музичке уметности у класи проф. Александра Павловића. Специјализирала је виолину у класи проф. А. Гертлера и камерну музику у класи проф. В. Ден Дорна и магистрирала у класи проф. Г. Окторса на Краљевском козерваторију у Бриселу. Усавршавала се и на Мењухиновој интернационалној академији. Добитница је многих интернационалних награда и признања од којих треба истаћи Прву специјалну награду за виолину коју додељује Краљевски конзерваторијум у Бриселу, Прву специјалну награду за камерну музику са јапанском пијанисткињом Умене Мегуми. Учесник је многобројних интернационалних семинара и вишегодишњи добитник диплома: „Бела Барток“ у Будимпешти, „Франц Лист“ у Вајмару, Интернационалне школе у Гослару (Немачка), Есторилу (Португалија) итд. Снимила је пет ЛП плоча, две касете и три компакт диска. 2018. год. у Народном позоришту уручена јој је Златна значка коју додељује КПЗ Србије за несебичан, предан и дуготрајан рад и стваралачки допринос у ширењу културе. 2018. године примљена је за дописног члана Српске развојне академије, а од јануара 2019. године постала је редовни члан исте.

Урош ДОЈЧИНОВИЋ

Проф. др Урош Дојчиновић, гитариста, композитор, музиколог, педагог и публициста, рођен је у Београду 1959. године. Студирао класичну гитару и књижевност у Београду, дипломирао на Музичкој академији у Загребу, а потом завршио постдипломске студије одбранивши две докторске дисертације на интердисциплинарним музичким темама на Филолошком и Филозовском факултету Универзитету у Београду.

Дојчиновићева уметничка активност обухвата преко 3500 наступа остварених широм света, велики број радио и телевизијских емисија, више стотина одржаних стручних предавања, семинара и мајсторских учешћа у раду различитих домаћих и међународних жирија. Објавио је преко 600 стручних радова и снимио више од 70 дискографских издања (ЛП плоча, музичких касета, ЦД и ДВД албума), за различите издавачке куће у Европи, Америци и Азији. За вишеструко уметничко деловање награђен је с више од 50 медаља, плакета, диплома и других признања у земљи и свету.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821-1(082.2)
821.163.41-1(082.2)
821.09

СУСРЕТИ према приликама! : поезија учесника 57. београдских међународних сусрета писаца / [приредио Милан Панић]. - Београд : "Филип Вишњић" : Удружење књижевника Србије, 2020 (Београд : "Филип Вишњић"). - 95 стр. : слике аутора ; 21 cm

Тираж 300. - Биографије аутора уз текст.

ISBN 978-86-6309-241-9 (ФВ)

COBISS.SR-ID 29062921